

Zápis z dvoudenního jednání VZRe

Den: 14. 05. a 15. 05. 2024

Čas: 10:00–16:00 (14.05.) a 9:00–14:00 (15.05.)

Místo: Zasedací místnost č. 201, Rytířská 539/31, Praha 1 a v online prostoru Webex

Přítomni: dle prezenční listiny (u originálu)

Program jednání

1. Monitoring a sběr dat
2. Projekt DRUG-PREP – workshop
3. Jednání VZRe
4. Projekt COPERISK

Průběh jednání

Vedoucí Oddělení koordinace a financování protidrogové politiky, Mgr. Kateřina Horáčková, přivítala členy VZRe a zahájila dvoudenní setkání.

1. Monitoring a sběr dat

Úvodní blok byl věnován oblasti monitoringu, sběru dat a jejich zpracování, kde Národní monitorovací středisko pro drogy a závislosti (dále „NMS“) sdílelo své zkušenosti a práci v této oblasti za účelem sdílení dobré praxe a usnadnění práce krajských a místních protidrogových koordinátorů při sběru a zpracování dat. Mgr. Pavla Chomynová, vedoucí NMS a Mgr. Barbora Orlíková, PhD., uvedly první bod jednání, který byl prakticky rozdělen na tři části. První část se zaměřila na drogové závislosti, epidemiologii, klíčové indikátory a monitoring situace v ČR. Druhá část se věnovala úskalí monitoringu a sběru dat. Třetí část se věnovala novým přístupům v oblasti monitoringu a sdílení dat, např. detekci reziduí drog v odpadních vodách či analýze reziduí v injekčních stříkačkách. Na závěr tohoto bodu jednání byla prezentována dostupná data z celostátní, krajské i místní úrovně.

Diskuze v rámci prvního bodu jednání se mj. věnovala [On-line systému evidence preventivních aktivit](#) (dále „SEPA“). Do této evidence poskytují data základní a střední školy z celé ČR. V některých krajích však velmi málo škol vyplňuje výkazy týkající se rizikového chování ve školách. Z tohoto důvodu si krajsí a místní protidrogoví koordinátoři vyměnili zkušenosti při práci a získávání dat ze systému SEPA. Další diskuze se věnovala možnému sjednocení systému vykazování dat, který by usnadnil monitoring a sběr dat na všech úrovních. V současné době existuje několik systémů pro vykazování dat.

2. Projekt DRUG-PREP – workshop

V rámci druhého bodu prvního dne setkání zástupci Odboru protidrogové politiky (dále „OPK“) představili evropský projekt DRUG-PREP, do něhož je ČR zapojena prostřednictvím NMS. Projekt se zaměřuje na posílení připravenosti a odolnosti evropských zemí vůči možnému nadcházejícímu vývoji v oblasti drog, a to prostřednictvím chápání současných trendů a hrozeb, posílení systému monitorování nových trendů a hrozeb a účinných reakcí na ně. Zvláštní pozornost je v projektu věnována využití přístupů a metod tzv. foresightu¹ v oblasti drogové politiky. Následně proběhl workshop. V první části účastníci pomocí metody foresight vybírali klíčová slova, které se jim jako první vybaví ve spojení se situací v oblasti závislostí

¹ Foresight je nástroj, který umožňuje odhalit budoucí výzvy a příležitosti prostřednictvím např. analýzy trendů a predikce budoucího vývoje. Foresight využívá soubor kvalitativních (např. expertní panely, rozhovory) i kvantitativních metod (např. modelování, extrapolace), které jsou obvykle založené na odborné či veřejné participaci.

v r. 2035. Následně hodnotili důležitost jednotlivých trendů pro budoucí vývoj politiky v oblasti závislostí. V druhé části účastníci predikovali dopady identifikovaných trendů na budoucí situaci v oblasti závislostí v krajích a predikovali jak minimalizovat negativní dopady nebo naopak využít příležitosti, které tyto nové trendy přinášejí.

3. Jednání VZRe

Mgr. Horáčková uvedla první bod druhého dne setkání, jenž byl věnován klasickému formátu jednání VZRe. První část se věnovala příkladům dobré praxe na podporu spolupráce mezi adiktologickými službami, policií, obecní policií, politickou reprezentací a veřejností na místní úrovni s cílem zajistit veřejný pořádek a bezpečí, integraci a destigmatizaci osob se závislostním chováním, jenž vyplývá z aktivity [Akčního plánu politiky v oblasti závislostí 2023–2025](#) (dále „Akční plán“; aktivita 1.24). Krajsí protidrogoví koordinátoři (dále „KPK“) následně sdíleli příklady dobré praxe, např. v Praze se každý měsíc setkává KPK s protidrogovými koordinátory jednotlivých městských částí a zástupcem Policie ČR. Dále byl v Praze v rámci pilotního programu nastavován zahraniční model komunitní spolupráce mezi policií, městskou policií, adiktologickými službami a občany. V neposlední řadě byl v Praze vytvořen dokument [Optimální síť adiktologických služeb v Praze](#), jenž obsahuje metodická doporučení směrem k úpravě vnitřních předpisů/pravidel poskytování adiktologických služeb. V Libereckém kraji existuje program Přemostění, který funguje mezi věznicí, adiktologickou službou, Probační a mediační službou a soudy. Jedná se o projekt spolupráce výše zmíněných subjektů v rámci propouštění vězňů na svobodu. V Ústeckém kraji je platný rozkaz ředitele Krajského ředitelství policie Ústeckého kraje, který stanovuje omezení nadměrné přítomnosti policistů v okolí zařízení a objasnění anonymity klientů. Ve Zlínském kraji probíhá za účasti vedoucích adiktologických služeb komunitní plánování, které je řešeno ve všech obcích s rozšířenou působností, kde služby působí.

Druhá část se zaměřila na téma financování adiktologických služeb. Této části se účastnil rovněž národní koordinátor pro protidrogovou politiku, Mgr. Jindřich Vobořil. Na předchozím jednání KPK upozornili, že výše finančních prostředků alokovaných na adiktologické služby ze strany státu je nedostatečná a že současná síť adiktologických služeb nepokrývá všechny potřeby. Rovněž upozornili na absenci systémového zajištění adiktologických služeb. Dále se vedla diskuze, jakým způsobem by VZRe mohlo podpořit zvýšení úsilí v oblasti systémového zajištění a financování adiktologických služeb. Zástupci OPK, jako reakci na tento podnět, připravili pro toto jednání materiál k financování adiktologických služeb, který mj. obsahoval návrh usnesení VZRe. Následně proběhla diskuze k zaslanému materiálu, financování a podobě usnesení VZRe. Mgr. Vobořil doporučil KPK otevřít téma financování také v rámci Asociace krajů ČR a požádal, aby usnesení VZRe odkazovalo na aktivity Akčního plánu, které se zaměřují na financování.

VZRe následně přijalo usnesení adresované Radě vlády pro koordinaci politiky v oblasti závislostí (dále „Rada“). VZRe doporučil diskutovat změny v aktuálním systémovém nastavení financování a sítě adiktologických služeb, včetně navýšení alokovaných finančních prostředků do dotačního řízení v rámci programu „*Protidrogová politika*“. Rovněž doporučil využít víceleté financování v návaznosti na výstupy Expertní skupiny k systémové změně financování veřejně prospěšných služeb a činností ze státního rozpočtu, a také definovat nastavení kompetencí, rolí a odpovědnosti jednotlivých aktérů v oblasti adiktologie. VZRe rovněž upozornil na prioritní potřebu zabývat se aktivitami Akčního plánu v oblasti financování a podpořit mechanismus návratné finanční výpomoci, jenž bude službám garantovat finanční stabilitu do vyplacení schválené dotace.

Výstupy z proběhlé diskuze budou předloženy jako samostatný materiál na nadcházejícím jednání Rady dne 21. června 2024.

Na závěr tohoto bodu jednání informovala ředitelka OPK o úspěšné veřejné zakázce na Certifikační agenturu. V květnových a červnových termínech bude probíhat vzdělávání certifikátorů, které zajišťuje OPK. Spuštění procesu certifikací odborné způsobilosti adiktologických služeb se očekává během července letošního roku.

4. Projekt COPERISK

Mgr. Jaroslav Šejvl, PhD., představil projekt [COPERISK](#). Klinika adiktologie 1. LF UK a VFN v Praze realizovala tento projekt mezi l. 2021-2023. Projekt cílí na posílení duševního zdraví dětí a dospívajících se zaměřením na rizikové chování jako potencionálního spouštěče duševního onemocnění (látkové a nelátkové závislosti, poruchy příjmu potravy a sebepoškozování). Cílem projektu je zlepšit záchyt a snížit negativní dopady duševního onemocnění u cílové skupiny prostřednictvím vzniku unikátních regionálních (komunitních) modelů preventivních služeb. Tyto moduly byly pilotně implementovány a ověřeny ve 3 odlišných lokalitách ČR – v Praze (městská část Praha 11) a ve dvou lokalitách v Moravskoslezském kraji (bývalé okresy Orlová a Havířov). Projekt se mj. zaměřuje také na informační a osvětové kampaně určené pro odbornou i laickou veřejnost.

V 14:00 hod. bylo jednání VZRe ukončeno.

Zapsal: Mgr. Daniel Frič, v. r.

Dne: 28. 05. 2024